

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
з навчальної роботи

_____ /Комаха Л.Г./
« ____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

0301 Соціально-політичні науки
6.030104 Політологія (052 політологія)
бакалавр
Політологія
обов'язкова

	Частина 1	Частина 2
Форма навчання	денна	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>	<u>2017/2018</u>
Семестр	IV	V
Кількість кредитів ECTS	4	5
Мова викладання	українська	українська
Форма заключного контролю	залік	екзамен

Викладач: Постригань Григорій Федорович, кандидат філософських наук, доцент кафедри політичних наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2017

Розробник: Постригань Григорій Федорович, кандидат філософських наук, доцент
кафедри політичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри
_____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № __ від «_» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами знаннями про основоположні у політології категорії, поняття, концепції, отримання цілісної системи знань про політичні явища та процеси, вироблення у студентів навичок до самостійного аналізу актуальних питань суспільно-політичного розвитку сучасного світу та України.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати основні положення: філософії – щодо обумовленості та закономірностей функціонування і розвитку суспільно-політичних систем; історії – щодо особливостей, етапів та конкретних подій у розвитку окремих країн та України; історії політичної думки – щодо ідей та концепцій, які пояснювали або передбачували політичні явища та процеси; логіки – щодо закономірностей оперування науковими поняттями та категоріями.

2. Вміти на основі знань про суспільно-політичний розвиток орієнтуватися в політичному житті суспільства, в тому числі і в Україні, розуміти його головні параметри.

3. Володіти елементарними навичками наукового дослідження, пошуку та опрацювання необхідної інформації, критичного ставлення щодо існуючих точок зору на політику.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Загальна теорія політики» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у IV і V семестрах бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із закономірностями функціонування та розвитку політики в її різноманітних проявах: і як цілісної політичної системи, і як окремих політичних інститутів та явищ, і як втілення конкретних форм людської поведінки та діяльності. Виокремлюються та аналізуються основні категорії та поняття, парадигми та концепції, які складають теоретичний фундамент сучасної політичної науки.

4. Завдання (навчальні цілі) – оволодіння студентами категоріально-понятійним апаратом сучасної політичної науки, набуття студентами систематизованих знань про засади, механізми функціонування та розвитку політики, її інститутів та суб'єктів, про парадигмально-концептуальну складову теорії політики. В результаті навчання студенти мають продемонструвати не лише масив теоретичних знань, але й отримати навички самостійного аналізу політичних явищ та процесів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	понятійно-категоріальний апарат сучасної теорії політики, методи та парадигми, дослідження політичних явищ та процесів	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, залік, екзамен	5
	обґрунтування, зміст та еволюцію	Лекція,	Усна доповідь,	5

1.2	теоретичних концепцій щодо політики	семінар, самостійна робота	реферат, залік, екзамен	
1.3	структуру, закономірності функціонування та розвитку політичної системи суспільства, її типологію та функції	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, контрольна робота, залік, екзамен	5
1.4	політику як прояв людської поведінки та діяльності, культурологічні аспекти політичного життя в його конкретно-історичному втіленні	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, контрольна робота, залік, екзамен	6
1.5	динаміку політики, політичні процеси, трансформації політичних систем, політичних режимів, їх вплив на розвиток суспільства в цілому	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, залік, екзамен	14
1.6	сутність та основні проблеми сучасного політичного життя в його глобалізованому та українському вимірах	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, контрольна робота, залік, екзамен	5
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із теоретичних досліджень політики	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, залік, екзамен	5
2.2	критично оцінювати різноманітні теоретичні підходи та концепції, що існують у сучасній політичній науці	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусії, презентації, самостійні дослідження	15
2.3	застосовувати понятійно-категоріальний апарат теорії політики в аналізі явищ та процесів сучасного політичного життя	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, залік, екзамен	5
2.4	формулювати самостійні експертні оцінки щодо актуальних суспільно-політичних проблем сучасності	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, текст експертного аналізу	15
	Комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої політологічної літератури в підготовці до семінарських занять та написанні самостійних робіт	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	3
3.2	презентувати результати проведених політологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	3

	доповідей, повідомлень, есе, презентацій			
3.3	вести полеміку з питань теорії та практики політики на основі володіння понятійно-категоріальним апаратом загальної теорії політики	Семинар	Дискусія	3
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з загальної теорії політики, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	2
4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із верифікацією результатів існуючих оприлюднених теоретичних досліджень політики та порівнювати їх із результатами проведених власних досліджень	Семинар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія	5
4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідейну незаангажованість проведених теоретичних досліджень та обстоювати власну наукову позицію	Семинар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, залік, екзамен	4

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					

7. Структура курсу: навчальний курс складається з 2 частин: перша викладається у IV семестрі, включає 8 тем, в яких розглядається загальнотеоретичні питання політичної науки, в тому числі основні категорії «політика», «влада», «політична система» тощо, завершується ця частина курсу заліком; друга частина викладається у V семестрі, включає в себе 13 тем, головними питаннями яких є вивчення різних елементів політичної системи суспільства, людського виміру політики, закінчується вивчення курсу екзаменом.

8. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає оцінювання теоретичної підготовки (результати навчання 1.1–1.6); оцінювання практичної підготовки (результати навчання 2.1-2.4); оцінювання комунікації (результати

навчання 3.1-3.3); оцінювання автономності та відповідальності (результати навчання 4.1-4.3). Загальна оцінка складає до 100 балів, що розподіляються на 80 і 20 балів відповідно між результатами семестрового і підсумкового (на заліку) оцінювання та 60 і 40 балів на екзамені.

8.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (до 5 балів): Р.Н. 1.2,1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3
2. Доповнення (до 3 балів)
3. Реферат (до 5 балів): Р.Н. 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1
4. Контрольна робота (до 10 балів): Р.Н.1.3, 1.4, 1.6

Вибір і комбінування форм оцінювання знань студентів та нарахування відповідної кількості балів здійснюються залежно від конкретних навчальних ситуацій.

- підсумкове оцінювання у IV семестрі: письмова контрольна робота в обсязі навчальної програми.

- умови допуску до підсумкового заліку: студент допускається до складення заліку за умови отримання ним за результатами семестрового оцінювання щонайменше 48 балів.

- підсумкове оцінювання у V семестрі: екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів. Що в загальному підсумку дає 40 балів.

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 36 балів. Для допуску до екзамену студент має здати всі самостійні роботи. Екзаменаційна оцінка не може бути меншою 24 балів для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

8.2. Організація оцінювання у IV семестрі: оцінювання здійснюється за національною шкалою з переведенням у бали за стобальною шкалою: «зараховано» (60 і більше балів); «не зараховано» – (менше 60 балів). Підсумкове оцінювання у формі контрольної роботи (до 20 балів) оцінюється наступним чином:

20 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

10 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

5 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, у відповіді є суттєві неточності.

Остаточна кількість балів є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на заліку.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумково- контрольна робота)	Підсумкова оцінка
мінімум	48	12	60
максимум	80	20	100

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано	60-100 балів
Не зараховано	0-59 балів

8.4. Організація оцінювання у V семестрі: оцінювання здійснюється за чотирибальною національною шкалою з переведенням у бали за стобальною шкалою: «відмінно» – 40 балів; «добре» – 30 балів; «задовільно» - 20 балів; «незадовільно» - 0 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно»– студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

«добре» - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

«задовільно» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, у відповіді є суттєві неточності;

«незадовільно» – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Остаточна оцінка є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на екзамені.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумково- контрольна робота)	Підсумкова оцінка
мінімум	36	24	60
максимум	60	40	100

8.5. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

9. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

Частина 1 (IV семестр)

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Тема 1. Предмет і методи теоретичного аналізу політики	2	2	4
2	Тема 2. Політика як суспільне явище	4	4	10
3	Тема 3. Політична діяльність	4	4	8
4	Тема 4. Феномен влади	4	4	8
5	Тема 5. Соціальна обумовленість політики	4	4	8
6	Тема 6. Соціальний конфлікт і політика	4	2	10
7	Тема 7. Теорія демократії	4	4	10
8	Тема 8. Системний вимір політики	2	2	6
	Контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	28	28	64

Загальний обсяг 120 год, в тому числі:

Лекцій - 28 год.

Семінари - 28 год.

Самостійна робота - 64 год.

Частина 2 (V семестр)

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
10	Тема 10. Держава як головний політичний інститут	2	2	6
11	Тема 11. Парламентаризм	2	2	6
12	Тема 12. Політичні аспекти громадянського суспільства	2	2	6
13	Тема 13. Політичні партії та партійні системи	2	2	6
14	Тема 14. Групи інтересів і політика	2	2	7
15	Тема 15. Бюрократія в системі політичних інститутів	2	2	6
16	Тема 16. Політичний режим	4	4	10
17	Тема 17. Політична культура	4	4	10
18	Тема 18. Політична соціалізація	2	2	7
19	Тема 19. Політичні еліти	2	2	7
20	Тема 20. Політичне лідерство	2	2	7
21	Тема 21. Політичний процес та політична модернізація	2	2	6
22	Тема 22. Міжнародні політичні відносини	2	2	6

	ВСЬОГО	30	30	90
--	---------------	-----------	-----------	-----------

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:
 Лекцій - 30 год.
 Семінари – 30 год.
 Самостійна робота – 90 год.

Рекомендована література:

Основна:

- Жиро Т.** Політологія / Пер. с польск. – Х, 2006.
- Неліпа Д.В.** Системний аналіз в політології, Підручник. – К., 2013.
- Рябов С.Г.** Політологічна теорія держави. – К., 1996.
- Політична енциклопедія** / Ред. кол. Ю.Левенець (голова) та ін. – К., 2012.
- Політологія: підручник** / В.Ф.Цвях, О.В.Бартименко, В.П.Горботенко та ін. – К., 2010.
- Халипов В.Ф.** Кратология – наука о власти: концепция. – М., 2002.
- Шляхтун П.П.** Політологія: історія та теорія. Підручник /П.П.Шляхтун. К., 2010.
- Шляхтун П.П.** Політологічний термінологічний словник / П.П.Шляхтун. – К., 2015.
- Ярош О.Б.** Загальна теорія політики. – Луцьк., 2005.

Додаткова:

- Арон Р.** Демократия и тоталитаризм. – М., 1993.
- Ашин Г.К.** Курс истории элитологии. М., 2003.
- Байме К.** Політичні теорії сучасності / К.Байме, пер. з нім. М.Култаєвої та М.Бойченка. К., 2008.
- Бурдьє П.** Социология политики: Пер. с фр. /Сост. общ. ред. и предисл. Н.А.Шматко /. – М., 1993.
- Галаганова С.Г., Фролова М.П.** Современная западная политическая теория: основы, парадигмы, исследования. – М., 1993.
- Головатий М.Ф.** Мистецтво політичної діяльності. – К., 2002.
- Дмитренко М.А.** Формування політичної культури суспільства в трансформаційній період. – К., 2006.
- Короткий оксфордський політичний словник** / Пер. з англ.; За ред. І.Макліна, А.Макмілана, - К., 2005.
- Лейпхарт А.** Демократія в многосоставных обществах – сравнительное исследование. – М., 1997.

Макарин А.В. Бюрократия в системе политической власти. СПб., 2000.

Рікер П. Навколо політики. – К., 1995.

Себайн Джордж Г., Торсон Томас Л. Історія політичної думки / Пер. з англ. – К., 1997.

Ткач О.І. Модернізація політичних систем країн Латинської Америки (політичний аналіз). Монографія. – К., 2006.

Цвях В.Ф. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика. – К., 2002.

Шмит К. Понятие политического. – М., 2011.